

MINISZTERELNÖKSÉG

KULTURÁLIS JAVAK BIZOTTSÁGA

129. ÜLÉS
2019. DECEMBER 11.

Az ülés napirendje (1/3)

KJB / 2019.12.11.

1. **Báthory István, somlyai (Szilágyssomlyó, 1533 – Grodnó, 1586) erdélyi fejedelem által kiadott nemesség- és címeradomány Kávási Somogyi Gergely részére. Kelt: Varsó, 1582. július 6.** (Pergamen, viasz, tinta, kézírás, festett. Tartalma: Latin nyelvű oklevél a fejedelem és Berzeviczy Márton (Berzevice, 1538 – Gdansk, 1596) erdélyi kancellár kézjegyével, zsinóron függő, enyhén sérült viaszpecséttel. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326919. Proveniencia: Központi Antikvárium, 145. árverés 2017. december 1. 104. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum **védetté nyilvánítása**
2. **Barcsay Ábrahám (Piski, 1742 – Csóra, 1806) levelezése feleségével, Bethlen Zsuzsannával, 18. század második fele, valamint francia nyelvű levelei Bánffy György (Piski, 1746 – Kolozsvár, 1822) erdélyi kormányzóinak, 1783-1804 (50 db)** (Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Az 50 levélből 43 a házastársak közötti, 34-et Barcsay, 9-et pedig Bethlen Zsuzsanna írt 1789 és 1804 között. Ez idő alatt Barcsay 5 évig volt katonán, részt vett a török háborúban is. Szinte válogatás nélkül közöl mindent: az érdektelennek tűnő, tábori eseményektől kezdve a háború aktuális állásáig. Figyelemre méltó a levelek személyes, mélyen bensőséges hangvétele. A levelezéshez tartozik még 7 db Barcsay által írt francia nyelvű levél, az 1783 és 1792 közötti időszakból. Címzettjük gróf Bánffy György császári és királyi kamarás, Erdély kormányzója, a Barcsay család rokona. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 300441. Proveniencia: Központi Antikvárium, 145. árverés 2017. december 1. 62. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum **védetté nyilvánítása**
3. **Kazinczy Ferenc (Érsemjén, 1759 – Széphalom, 1831) autográf levele Beregszászi Pálhoz. Kelt: Széphalom, 1815. július 15.** (3 p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: A levél írója említést tesz Pesten történt találkozásukról, csak ez után tér át a nyelvi kérdésekre. Számos példát hoz nézetei alátámasztására, több szót igyekszik etimológiailag magyarázni, többnyire azonban rosszul. Emellett egy elméleti kérdésben is állást foglal: szerinte a szerzőnek hatalma van a nyelv fölött, "az író parantsolja hogy úgy legyen, 's úgy lesz". Ezzel szemben Beregszászi azt állítja, hogy a gyakorlat az író a nyelvekben, semmiképpen sem az író ("Usus ergo dominatur in linguis, Scriptor nequaquam"). Végezetül pedig felmerül egy személyes szál is, ahol Kazinczy unokaöccséről, Istvánról esik szó. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326925. Proveniencia: Központi Antikvárium, 145. árverés 2017. december 1. 67. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**

Az ülés napirendje (2/3)

KJB / 2019.12.11.

4. **Könyves Tóth Mihály (Debrecen, 1839 – Budapest, 1919) mérnök tervrajzai és egyéb, kapcsolódó dokumentumok, kb. 1870-1890** (Papír, pausz, ceruza, kézírás, színezett. Tartalma: A Szabadka-Zenta-Óbecse és Zenta-Horgos-Óbecse-Szeged helyi érdekű vasút teljes tervdokumentációja. Az összes állomás, állomásépület, mellékpépület, kiszolgálóegység részben színezett, kézzel rajzolt tervrajza 54 db nagyméretű kihajtható tablón. Köztük több méter hosszúak is, majdnem mind jó állapotban. Emellett számos más magyarországi vasútvonallal és vízügyi építménnyel kapcsolatos tervrajzok, kézzel írt költségvetések, minisztériumi előterjesztések, rajzok, dokumentációk, pl. a budapesti Körvasútról is. Több száz magyar és német nyelvű irat, nagyrészt jó állapotban. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 300485. Provenienencia: Darabanth Aukciósház, 29. nagyárverés 2018. május 19. 11295. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum **védetté nyilvánítása**
5. **Mikszáth Kálmán (Szklabonya, 1847 – Budapest, 1910) Toldy István (Pest, 1844 – Budapest, Ferencváros, 1879) "Anatole" című regényéhez írt autográf előszava. Keltezés nélkül.** (4 p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: A mű a Magyar Regényírók Képes Kiadása című sorozatban jelent meg, 1906-ban. Az 1904 és 1912 között napvilágot látott hatvan kötetet Mikszáth szerkesztette, valamint az előszókat is ő írta az egyes művekhez, egészen haláláig. A kézirat számos áthúzást és javítást tartalmaz. Feltehetőleg ez az első változat, a megjelent szöveggel ugyanis a javításokon túl is számos helyen eltérést mutat. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327066. Provenienencia: Központi Antikvárium, 147. árverés 2018. június 1. 58. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**
6. **Móricz Zsigmond (Tiszacsécse, 1879 – Budapest, 1942) autográf levele Vértess O. József gyógypedagógusnak "Kedves jó Uram" megszólítással. Kelt: Budapest, 1908. december 18.** (1. p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: Az Ujság fejléces levélpapírján. A levél írója azt kérdezi, mikor küldje a novelláit az Ifjúsági Lapba. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 322356. Provenienencia: Központi Antikvárium, 139. árverés 2016. június 10. 76. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**

Az ülés napirendje (3/3)

KJB / 2019.12.11.

7. **Ady Endre (Érindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf sorai egy képes levelezőlapon Kövendi Rózsikának és Piroskának Kunmadarasra címezve. Kelt: Matlárháza, 1910. július 27.** (Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Szövege: „Itt Matlárházán nincsen fekete zongora. Üdvözlí ismeretlenül szerető Ady Endre bátyjuk.” A lapon a költő sorai fölött Ady Lajos és további tizenegy személy aláírása. A képeslapot egy tátrai üdülésről küldték. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326933. Provenienencia: Krisztina Antikvárium, 43. árverés 2017. december 9. 149. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**
8. **Ady Endre (Érindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf levele Adának** (2 p. Papír, tinta, kézírás. Keltezés nélkül, 1912 április után. Tartalma: Ady Endre 1912 tavaszán a Városmajor Szanatóriumban ismerkedett meg Bisztriczky Józsefné Csutak Valériával (1883-1960), akit Adának nevezett el. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 322352. Provenienencia: Központi Antikvárium, 139. árverés 2016. június 10. 65. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**
9. **Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861 – Kaposvár, 1927) autográf levelezőlapja Móricz Zsigmondnak címezve. Kelt: Isonzó, 1916. július 16.** (Papír, ceruza, kézírás. Tartalma: Szövege: "Kedves jó Zsigám! Amint látod nem mehettél el Szurmay Kegyelmeshez - T. i. abban a hitben éltem, hogy most ott, inkább megzavarom a rendet, mint nem. Ide kértem beosztásomat. Kokoschka bécsi festővel vagyok együtt - igen jó társaságban - magyar katona tisztek közt. Kis feleséged kezeit csókolja szerető Józsid." A túloldalon az aláírás: „Kriegsmaler Rippl-Rónai Feldpost 228. Abschnitts Commando I.” Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 322357. Provenienencia: Központi Antikvárium, 139. árverés 2016. június 10. 77. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**
10. **Kalotaszeg című folyóirat. I. évfolyam (1912) 1-12. szám** (Papír, nyomtatott. Tartalma: Képes hetilap. A rövid életű lap teljes sorozata. Több cikkben ceruzás megjegyzések és jelölések, ezek valószínűleg Kós Károlytól származnak. Korabeli félbőr kötése feltehetően Kós Károly munkája. Az eredeti, illusztrált borítók belekötve. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 315071. Provenienencia: Központi Antikvárium, 135. árverés 2015. június 5. 67. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum **védetté nyilvánítása**

1) Báthory István, somlyai (Szilágysomlyó, 1533 – Grodnó, 1586) erdélyi fejedelem által kiadott nemesség- és címeradomány Kávási Somogyi Gergely részére. Kelt: Varsó, 1582. július 6.
 (Pergamen, viasz, tinta, kézírás, festett. Tartalma: Latin nyelvű oklevél a fejedelem és Berzeviczy Márton (Berzevice, 1538 – Gdansk, 1596) erdélyi kancellár kézjegyével, zsinóron függő, enyhén sérült viaszpecséttel.)

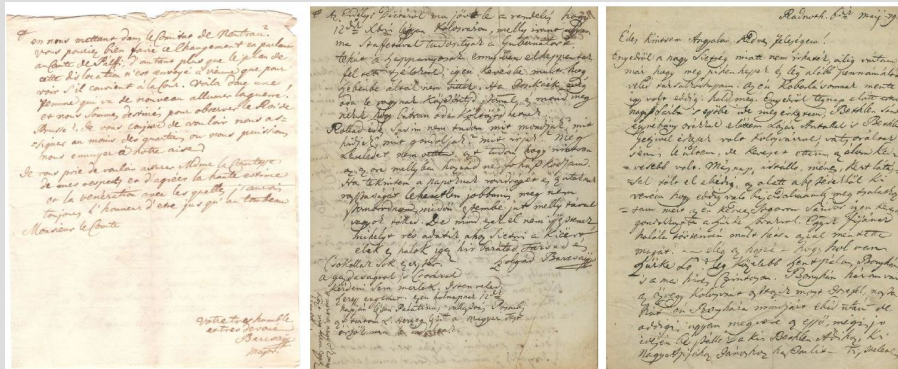

1) Báthory István, somlyai (Szilágysomlyó, 1533 – Grodnó, 1586) erdélyi fejedelem által kiadott nemesség- és címeradomány Kávási Somogyi Gergely részére. Kelt: Varsó, 1582. július 6.
 (Pergamen, viasz, tinta, kézírás, festett. Tartalma: Latin nyelvű oklevél a fejedelem és Berzeviczy Márton (Berzevice, 1538 – Gdansk, 1596) erdélyi kancellár kézjegyével, zsinóron függő, enyhén sérült viaszpecséttel.)

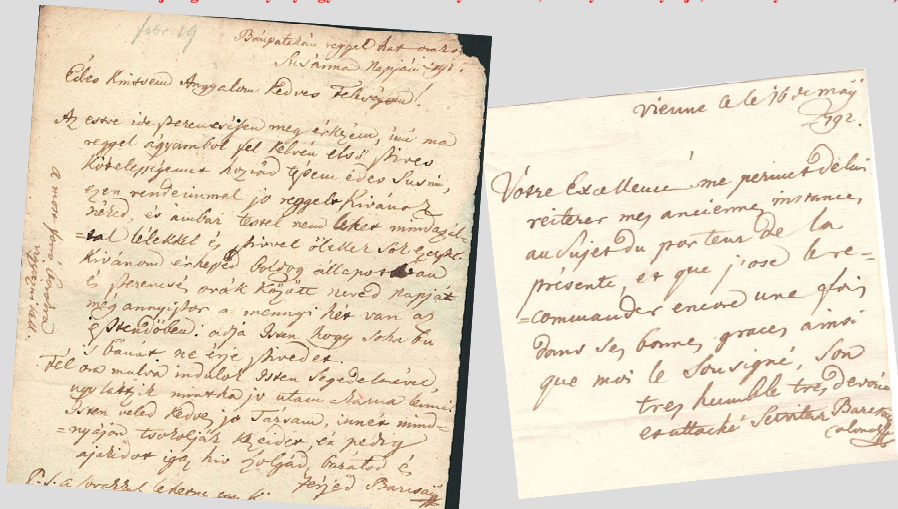
2) Barcsay Ábrahám (Piski, 1742 – Csóra, 1806) levelezése feleségével, Bethlen Zsuzsannával, 18. század második fele, valamint francia nyelvű levelei Bánffy György (Piski, 1746 – Kolozsvár, 1822) erdélyi kormányzónak, 1783-1804 (50 db)

(Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Az 50 levélből 43 a házastársak közötti, 34-et Barcsay, 9-et pedig Bethlen Zsuzsanna írt 1789 és 1804 között. Ez idő alatt Barcsay 5 évig volt katona, részt vett a török háborúban is. Szinte válogatás nélkül közöl mindent: az érdektelennnek tűnő, tábori eseményektől kezdve a háború aktuális állásáig. Figyelemre méltó a levelek személyes, mélyen bensőséges hangvétele. A levelezéshez tartozik még 7 db Barcsay által írt francia nyelvű levél, az 1783 és 1792 közötti időszakból. Címzettjük gróf Bánffy György császári és királyi kamarás, Erdély kormányzója, a Barcsay család rokona.)

2) Barcsay Ábrahám (Piski, 1742 – Csóra, 1806) levelezése feleségével, Bethlen Zsuzsannával, 18. század második fele, valamint francia nyelvű levelei Bánffy György (Piski, 1746 – Kolozsvár, 1822) erdélyi kormányzónak, 1783-1804 (50 db)

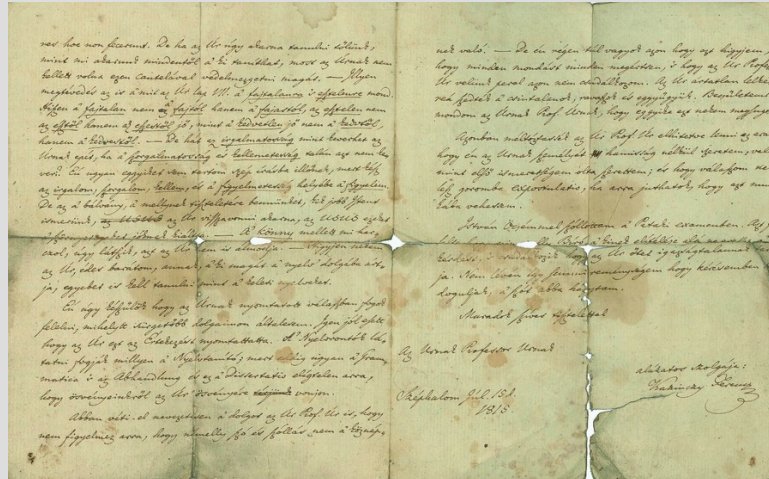
(Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Az 50 levélből 43 a házastársak közötti, 34-et Barcsay, 9-et pedig Bethlen Zsuzsanna írt 1789 és 1804 között. Ez idő alatt Barcsay 5 évig volt katona, részt vett a török háborúban is. Szinte válogatás nélkül közöl mindent: az érdektelennnek tűnő, tábori eseményektől kezdve a háború aktuális állásáig. Figyelemre méltó a levelek személyes, mélyen bensőséges hangvétele. A levelezéshez tartozik még 7 db Barcsay által írt francia nyelvű levél, az 1783 és 1792 közötti időszakból. Címzettjük gróf Bánffy György császári és királyi kamarás, Erdély kormányzója, a Barcsay család rokona.)

3) Kazinczy Ferenc (Érsemjén, 1759 – Széphalom, 1831) autográf levele Beregszászi Pálhoz.

Kelt: Széphalom, 1815. július 15.

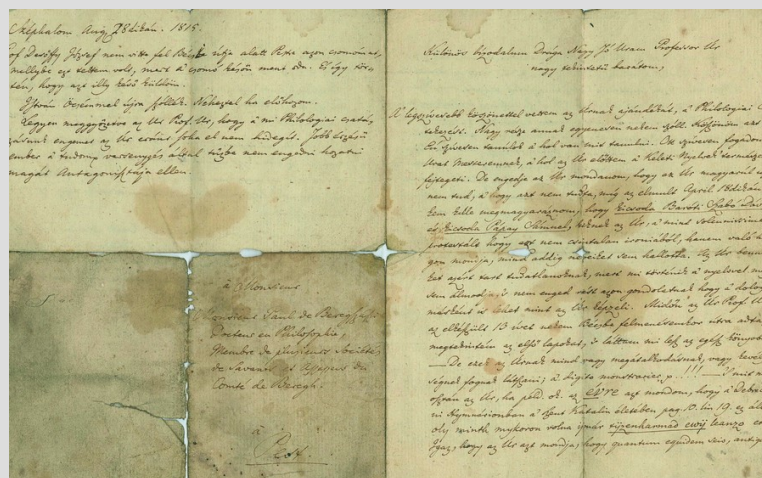
(3 p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: A levél írója említést tesz Pesten történt találkozásukról, csak ez után tér át a nyelvi kérdésekre. Számos példát hoz nézeti alátámasztására, több szót igyekszik etimológiailag magyarázni, többnyire azonban rosszul. Emellett egy elméleti kérdésben is állást foglal: szerinte a szerzőnek hatalma van a nyelv fölött, "az író parantsolja hogy úgy legyen, 's úgy lesz". Ezzel szemben Beregszászi azt állítja, hogy a gyakorlat az úr a nyelvekben, semmiképpen sem az író ("Usus ergo dominatur in linguis, Scriptor nequaquam"). Végezetül pedig felmerül egy személyes szál is, ahol Kazinczy unokaöccséről, Istvánról esik szó.)

3) Kazinczy Ferenc (Érsemjén, 1759 – Széphalom, 1831) autográf levele Beregszászi Pálhoz.

Kelt: Széphalom, 1815. július 15.

(3 p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: A levél írója említést tesz Pesten történt találkozásukról, csak ez után tér át a nyelvi kérdésekre. Számos példát hoz nézeti alátámasztására, több szót igyekszik etimológiailag magyarázni, többnyire azonban rosszul. Emellett egy elméleti kérdésben is állást foglal: szerinte a szerzőnek hatalma van a nyelv fölött, "az író parantsolja hogy úgy legyen, 's úgy lesz". Ezzel szemben Beregszászi azt állítja, hogy a gyakorlat az úr a nyelvekben, semmiképpen sem az író ("Usus ergo dominatur in linguis, Scriptor nequaquam"). Végezetül pedig felmerül egy személyes szál is, ahol Kazinczy unokaöccséről, Istvánról esik szó.)

4) Könyves Tóth Mihály (Debrecen, 1839 – Budapest, 1919) mérnök tervrajzai és egyéb, kapcsolódó dokumentumok, kb. 1870-1890

(Papír, pausz, ceruza, kézírás, színezett. Tartalma: A Szabadka-Zenta-Óbecse és Zenta-Horgos-Óbecse-Szeged helyi érdekű vasút teljes tervdokumentációja. Az összes állomás, állomásépület, melléképület, kiszolgálóegység részben színezett, kézzel rajzolt tervrajza 54 db nagyméretű kihajtható tablón. Köztük több méter hosszúak is, majdnem mind jó állapotban. Emellett számos más magyarországi vasútvonallal és vízügyi építménnyel kapcsolatos tervrajzok, kézzel írt költségvetések, minisztériumi előterjesztések, rajzok, dokumentációk, pl. a budapesti Körvasútról is. Több száz magyar és német nyelvű irat, nagyrészt jó állapotban.)

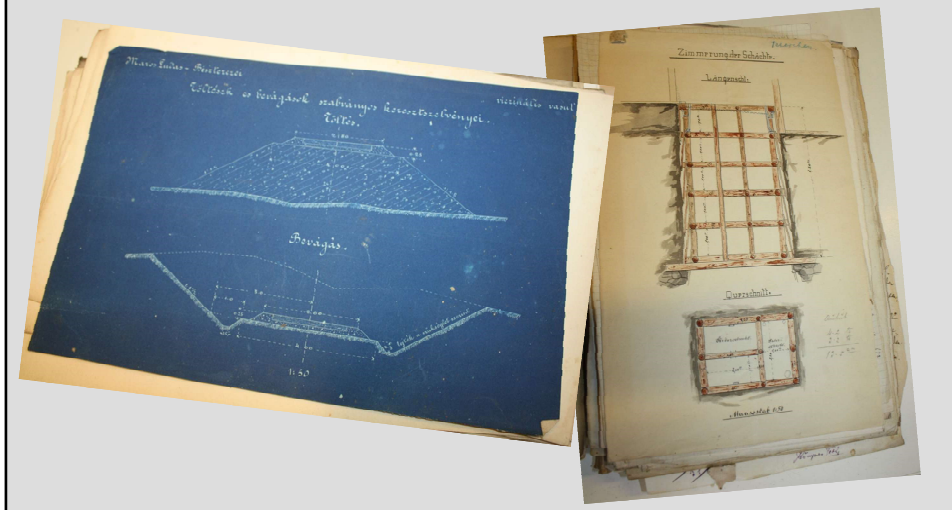
4) Könyves Tóth Mihály (Debrecen, 1839 – Budapest, 1919) mérnök tervrajzai és egyéb, kapcsolódó dokumentumok, kb. 1870-1890

(Papír, pausz, ceruza, kézírás, színezett. Tartalma: A Szabadka-Zenta-Óbecse és Zenta-Horgos-Óbecse-Szeged helyi érdekű vasút teljes tervdokumentációja. Az összes állomás, állomásépület, melléképület, kiszolgálóegység részben színezett, kézzel rajzolt tervrajza 54 db nagyméretű kihajtható tablón. Köztük több méter hosszúak is, majdnem mind jó állapotban. Emellett számos más magyarországi vasútvonallal és vízügyi építménnyel kapcsolatos tervrajzok, kézzel írt költségvetések, minisztériumi előterjesztések, rajzok, dokumentációk, pl. a budapesti Körvasútról is. Több száz magyar és német nyelvű irat, nagyrészt jó állapotban.)

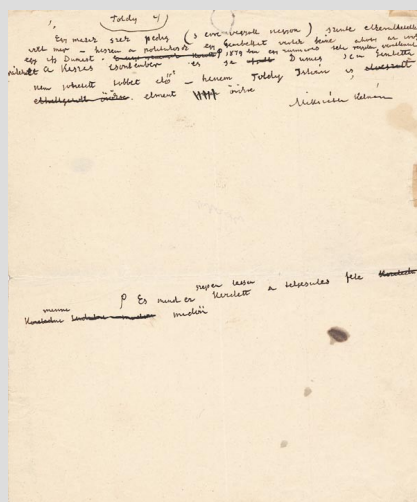
4) Könyves Tóth Mihály (Debrecen, 1839 – Budapest, 1919) mérnök tervrajzai és egyéb, kapcsolódó dokumentumok, kb. 1870-1890

(Papír, pausz, ceruza, kézírás, színezett. Tartalma: A Szabadka-Zenta-Óbecse és Zenta-Horgos-Óbecse-Szeged helyi érdekű vasút teljes tervdokumentációja. Az összes állomás, állomásépület, melléképület, kiszolgálóegység részben színezett, kézzel rajzolt tervrajza 54 db nagyméretű kihajtható tablón. Köztük több méter hosszúak is, majdnem mind jó állapotban. Emellett számos más magyarországi vasútvonallal és vízügyi építménnyel kapcsolatos tervrajzok, kézzel írt költségvetések, minisztériumi előterjesztések, rajzok, dokumentációk, pl. a budapesti Körvasútról is. Több száz magyar és német nyelvű irat, nagyrészt jó állapotban.)

5) Mikszáth Kálmán (Szklabonya, 1847 – Budapest, 1910) Toldy István (Pest, 1844 – Budapest, Ferencváros, 1879) "Anatole" című regényéhez írt autográf előszava. Keltezés nélkül.

(4 p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: A mű a Magyar Regényírók Képes Kiadása című sorozatban jelent meg, 1906-ban. Az 1904 és 1912 között napvilágot látott hatvan kötetet Mikszáth szerkesztette, valamint az előszókat is ő írta az egyes művekhez, egészen haláláig. A kézirat számos áthúzást és javítást tartalmaz. Feltehetőleg ez az első változat, a megjelent szöveggel ugyanis a javításokon túl is számos helyen eltérést mutat.)

5) Mikszáth Kálmán (Szklabonya, 1847 – Budapest, 1910) Toldy István (Pest, 1844 – Budapest, Ferencváros, 1879) "Anatole" című regényéhez írt autográf előszava. Keltezés nélkül.

(4 p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: A mű a Magyar Regényírók Képes Kiadása című sorozatban jelent meg, 1906-ban. Az 1904 és 1912 között napvilágot látott hatvan kötetet Mikszáth szerkesztette, valamint az előszókat is ő írta az egyes művekhez, egészen haláláig. A kézirat számos áthúzást és javítást tartalmaz. Feltehetőleg ez az első változat, a megjelent szöveggel ugyanis a javításokon túl is számos helyen eltérést mutat.)

Toldy István

1. Ez mesés szerző pedig (s emiatt is nagyon) szinte elbámulással
 azt látom - hiszen a politikai és a gazdasági életben is az egyik
 legfontosabb szerepet játszó ember. 1879-ben az orosz oroszországi
 katonaságban szolgált, majd a magyar hadságban is. Toldy István is
 nemcsak a katonaságban, hanem a polgári életben is. Toldy István is
 elbámulással néz rá. elment. Toldy István is elbámulással
 néz rá. elment. Toldy István is elbámulással néz rá.

Es mind az
 a legelső fele
 Toldy István

**6) Móricz Zsigmond (Tiszacsécsé, 1879 – Budapest, 1942) autográf levele Vértess József
 gyógytornász és pedagógusnak "Kedves jó Uram" megszólítással. Kelt: Budapest, 1908. december 18.**
 (1. p., papír, tinta, kézírás. Tartalma: Az Újság fejléces levélpapírján. A levél írója azt kérdezi, mikor küldje a novellát az
 Ifjúsági Lapba.)

AZ ÚJSÁG

Kedves jó Uram,

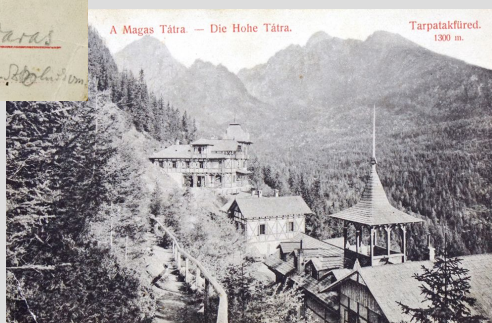
most napra az a levelet, hívelem
 segíten az Ifjúsági Lapjait, mikor
 tudjék el a novellát?

Áldott és híve és
 sok szeretettel
 Móricz Zsigmond

Bp. 1908. Dec. 18.
 Látogatási cím: Üllői út 95.

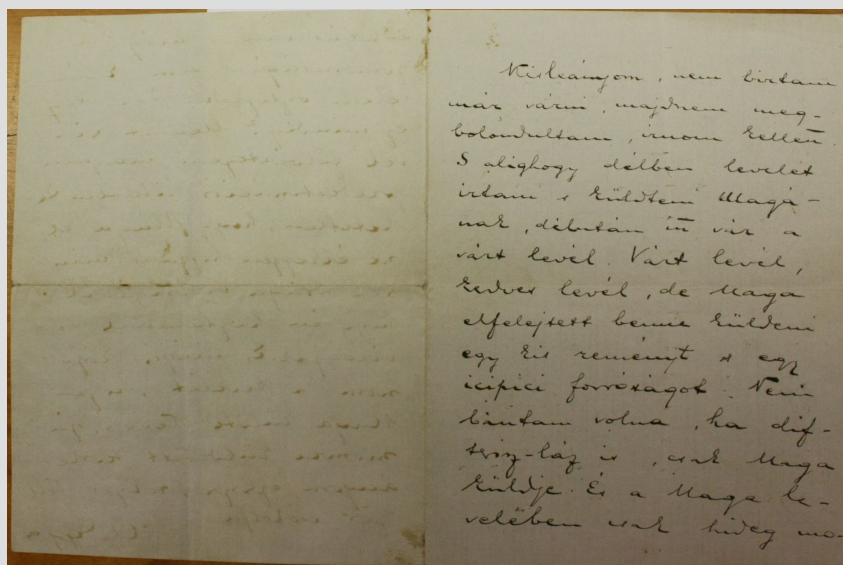
7) Ady Endre (Érmindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf sorai egy képes levelezőlapon Kövendi Rózsikának és Piroskának Kunmadarasra címezve. Kelt: Matlárháza, 1910. július 27.

(2 p. Papír, tinta, kézírás. Tartalma: Szövege: „Itt Matlárházán nincsen fekete zongora. Üdvözlí ismeretlenül szerető Ady Endre bátyjuk.” A lapon a költő sorai fölött Ady Lajos és további tizenegy személy aláírása. A képeslapot egy tátrai üdülésről küldték.)

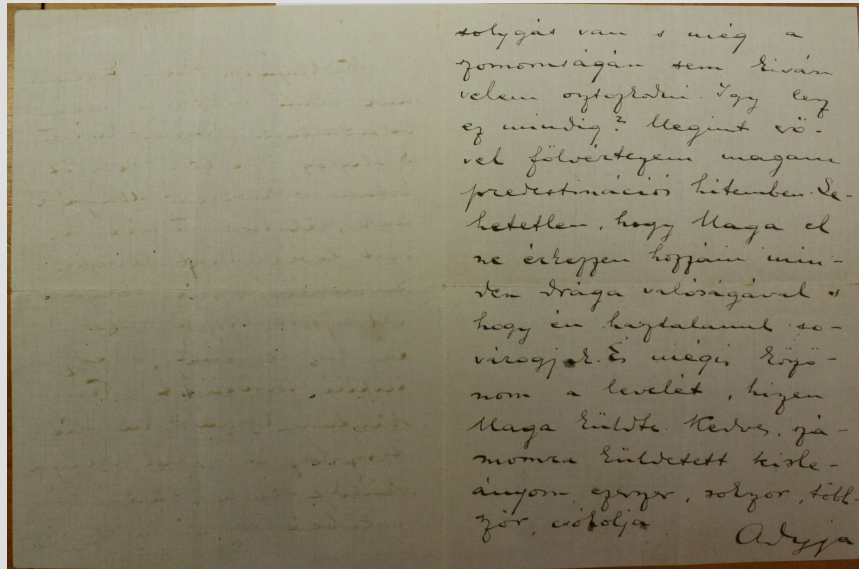
8) Ady Endre (Érmindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf levele Adának

(Papír, tinta, kézírás. Keltezés nélkül, 1912 április után. Tartalma: Ady Endre 1912 tavaszán a Városmajor Szanatóriumában ismerkedett meg Bisztriczky Józsefné Csutak Valériával (1883-1960), akit Adának nevezett el.)

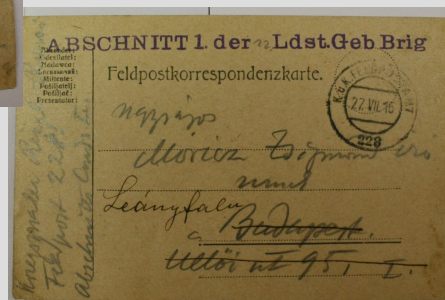
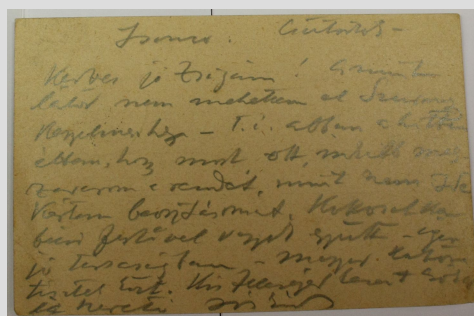
8) Ady Endre (Érmindszent, 1877 – Budapest, 1919) autográf levele Adának

(Papír, tinta, kézírás. Keltezés nélkül, 1912 április után. Tartalma: Ady Endre 1912 tavaszán a Városmajor Szanatóriumában ismerkedett meg Bisztriczky Józsefné Csutak Valériával (1883-1960), akit Adának nevezett el.)

9) Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861 – Kaposvár, 1927) autográf levelezőlapja Móríc Zsigmondnak címezve. Kelt: Isonzó, 1916. július 16.

(Papír, ceruza, kézírás. Tartalma: Szövege: "Kedves jó Zsigám! Amint látod nem mehettem el Szurmay Kegyelmeshez - T. i. abban a hitben éltem, hogy most ott, inkább megzavarom a rendet, mint nem. Ide kértem beosztásomat. Kokoschka bécsi festővel vagyok együtt - igen jó társaságban - magyar katona tisztek közt. Kis feleséged kezeit csókolja szerető Józsid." A túldoldalon az aláírás: „Kriegsmaler Rippl-Rónai Feldpost 228. Abschnitts Commando I.”)

10) Kalotaszeg című folyóirat. I. évfolyam (1912) 1-12. szám

(Papír, nyomtatott. Tartalma: Képes hetilap. A rövid életű lap teljes sorozata. Több cikkben ceruzás megjegyzések és jelölések, ezek valószínűleg Kós Károlytól származnak. Korabeli felbőr kötése feltehetően Kós Károly munkája. Az eredeti, illusztrált borítók belekötve.)

